

Kl

Kertomus Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y:n
toiminnasta v:lta 1947.

Nyt päättynyt liiton toimintavuosi oli järjestyksessään kahdeskymmenesseitsemäs. Tänä vuonna tapahtunut rauhansopimuksen allekirjoittaminen on monessa suhteessa edistänyt mahdollisuuksia normaalisten olosuhteiden saavuttamiseksi, joskin raskaiden sotavuosien aiheuttamat seuraukset edelleenkin tuntuvasti rajoittavat maamme taloudellisten voimavarojen käyttöä. Sitä ilahduttavampaa onkin todeta se myönteinen kehitys joka kauppamerenkulussamme on tapahtunut. Kauppalaivatonnistomme kasvu kuluneena vuotena on ollut varsin huomattava, joka taas ammattikunnallemme on vastaavasti merkinnyt lisääntyneitä työmahdollisuuksia. Liiton asema jäsenkuntansa hyväksi toimiessaan on edelleen vahvistunut ja useita varsin merkittäviä tuloksia niin taloudellisissa kuin muissakin suhteissa on liitto kuluneen vuoden toiminnallaan saavuttanut.

Jäsenistö.

Toimintavuoden alussa oli liiton jäsenlukumäärä 374. Vuoden kuluessa ovat seuraavat 9 jäsentä poistettut liiton jäsenluettelosta: omasta pyynnöstään eronneet Göran Franck päivämäärällä 1.12.46, Torsten Pelander 1.1.47, Jussi Anttilainen 1.2.47, Veikko Koskela 24.3.47, Vilho Metsälä 28.5.47, Gunnar Fagerström 28.10.47 ja Olavi Mäkitalo 30.11.47, sekä 8.6.47 kuollut Jarl Gottlieb Waldemar Ahlblad ja 18.6.47 lento-onnettomuudessa henkensä menettänyt Aarre Ossian Salminen.

Vuoden kuluessa on 14 uutta jäsentä hyväksytty liittoon: päivämäärällä 16.1.47 Kurt Österman entisellä jäs.numerolla 129, 28.5.47 Eino Jokinen jäs.numerolla 525, 8.7.47 ■ Björn Björkwall entisellä jäsennumerolla 192, 4.8.47 Helmer Valdemar Mononen jäs.numerolla 526, 19.8.47 Lauri Olavi Leppänen entisellä jäs.numerolla 88, 13.10.47 Erkki Janger entisellä jäs.numerolla 458, 21.10.47 Veikko Koskela ■■ entisellä jäs.numerolla 402, ja päivämäärällä 27.11.47 Aarne Jalmari Eskola entisellä jäsennumerolla 3, Bertel Karl Edvin Gustafsson entisellä jäsennumerolla 49, Veikko Olavi Kling jäs.numerolla 527, Torsten Richard Gustaf Pelander entisellä jäsennumerolla 313, Rudolf Emil Rafael Lautsi entisellä jäsennumerolla 17, Hugo Eliel Leimu entisellä jäsennumerolla 47 ja Väinö Herman Lehtonen entisellä jäsennumerolla 44.

Jäsenlukumäärä on lisääntynyt 5:llä, ollen nyt 379. Laivasähköttäjinä toimivista 140:stä on yli kaksikymmentä ulkolaisissa, etupäässä ruotsalaisissa laivoissa. Kaksi sähköttäjää on vapaana. Inter-noituna tahi muuten sodan aikana ulkomaille jääneistä 36:sta laivasähköttäjästä on edelleen ulkomaille 20. Liikenneilmailussa toimii 8, jäänmurtajissa 5 ja erilaisissa maatoimipaikoissa sekä Puolustuslaitoksessa 206.

Laivaradiosähköttäjien työehtosopimukset.

Toimintavuoden alkaessa oli kauppalaivoissa voimassa liiton ja Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen sekä Ålands Redarföreningin välillä 16.1.46 lähtien hyväksytty työehtosopimus, jonka mukaan alin palkka A-ryhmässä oli mk 9.100:- ja ylin mk 13.650:-. B-ryhmässä vastaavasti mk 260:- ja C-ryhmässä mk 780:- enemmän kuin A-ryhmässä.

Liiton sanottua irti työehtosopimuksensa molempien varustajayhdistysten kanssa päättyväksi 31 p:nä joulukuuta 1946, aloitettiin neuvottelut uudesta työehtosopimuksesta 13 p:nä joulukuuta. Neuvotteluja jatkettiin joulukuun 16 p:nä hallitussihteeri Tyrnin puheenjohtamalla, jolloin neuvottelut palkkojen osalta raukesivat tuloksettomina. Kun sopimuksen ~~muutoksena~~ kaikista muistakaan kohdista ei päästy yksimielisyyteen, lykättiin neuvottelut tammikuun alkuun. Tammikuun 1 p:nä ilmoitti liitto yleisradion välityksellä jäsenille, että työsuhte jatkuu tammikuun alusta toistaiseksi ennallaan, kunnes siitä tarkemmin ilmoitetaan. Tammikuun 2 p:nä ilmoitti liitto sekä Sosiaaliministeriölle että laivanvarustajayhdistyksille, että ellei 18.1.47 klo 0700 mennessä ole saatu liittoa tyydyttävää uutta työehtosopimusta aikaan, lopettavat tällöin Suomen satamissa olevien laivojen sähköttäjät työnsä.

Tammikuun 4 p:nä ilmoitti liitto laiva- ja vapaina oleville jäsenille lähettämässään kiertokirjeessä palkkaneuvottelujen tuloksista ja mahdollisesta työseisauksesta 18.1.47. Viitaten voimassa olevaan yhteistyösopimukseen, tiedotti liitto tilanteesta samalla myös S. Merimies-Uniolle.

Tammikuun 9 p:nä jatkettiin neuvotteluja varustajayhdistysten kanssa, jolloin Valtion määräämänä välitysmiehenä toimi pääjohtaja Hämäläinen. Tällöin sovittiin, että päivärahoja, korvausta omista hytti- ja liinavaatteista, ylityötuntimaksua, lomakysymystä ja sopimuksen irtisanomista koskevat neuvottelut lukutään myöhemmäksi, jolloin myös toiset päällystöjärjestöt samanaikaisesti osallistuvat niihin. Valtamerilisäksi hyväksyttiin jo näissä neuvotteluissa 1.250 mk, eli 25 % korotus. Kun palkoista ei vielä kukaan päästy sopimukseen, jatkettiin neuvotteluja tammikuun 13 ja 14 päivinä. Näissäkään neuvotteluissa ei

liiton vaatimusta 20 % lisäkoroituksen saamisesta 1.7.45 voimaan tul-
leisiin palkkoihin hyväksytty. Periaatteessa luvattiin radiosähköttä-
jille kuitenkin silloin voimassa olleisiin palkkoihin yhtä suuri ko-
roitus kuin mitä S.Merimies-Unioni tulisi saamaan. Kun molmemmin puo-
lin katsottiin, että uudesta koroituksesta voidaan paremmin neuvotel-
la vasta sen jälkeen kun Valtioneuvosto on hyväksynyt S.Merimies-Unio-
nin uudet palkat, päätettiin neuvottelut tämän vuoksi lykätä siksi
kunnes päätös edellämainituista palkoista on tehty. Tämän vuoksi siir-
rettiin myös työseisauksen alkaminen tammikuun 25 päivän aamuun.

Kun päätös merimiesten palkoista annettiin kuitenkin vasta
24 pñä tammikuuta, oli liitto pakoitettu jälleen siirtämään työseisauk-
sen alkamista yhdellä viikolla helmikuun 1 päivään, että neuvotteluja
uusita palkoista ehdittäisiin suorittaa.

Kun tammikuun 27 pñä pidetyssä neuvottelutilaisuudessaakaan ei
uusista palkoista päästy yksimielisyyteen, jätettiin asia molemmiin
puolin Valtioneuvostolle.

Tammikuun 31 pñä neuvoteltiin asiasta Sosiaaliministeri Janhu-
sen ja ministeri Härmän kanssa sekä lisäksi Hinta- ja palkkaneuvostos-
sa. Tällöin esitettiin Valtiovallan taholta, ettei radiosähköttäjille
voitaisi myöntää suurempaa koroitusta kuin mitä merimiehet ~~xxxx~~ olivat
juuri saaneet palkkoihinsa, eli siis 20 % koroitus tällöin voimassa ol-
leisiin palkkoihin. Tämä huolimatta siitä, että radiosähköttäjien pal-
kat olivat aikaisemmin jäännett pienemmälle koroitukselle kuin mitä toi-
set merenkulkijat olivat saaneet. Samalla esitettiin Valtiovallan puo-
lesta vetoamus, että mikäli liitto ei voisi tähän suostua, olisi ainakin
työseisauksen alkaminen ehdottomasti siirrettävä muutamilla päivillä
asian rauhallisen ratkaisun aikaansaamiseksi. Harkittuaan syntynyttä
vakavaa tilannetta, siirsi liitto työseisauksen alkamisen vielä helmik.
5 päivään.

Helmikuun 1 pñä Hinta- ja palkkaneuvostossa pidetyssä neuvotte-
lutilaisuudessa suostuivat varustajayhdistysten edustajat nostamaan
alimman laivasähköttäjän palkan 11.000:- markkaan ja muita palkkoja
20 %:lla. Aikaisemman ehdotuksen mukaan olisi muita palkkoja koroitet-
tu vain markkamääräisesti samalla summalla kuin alinta palkkaa. Kun
laivanvarustajat pitivät edelleen tiukasti kiinni vaatimuksestaan ja
kun liitto ei myöskään Hinta- ja palkkaneuvostolta saanut tukea vaati-
muksilleen, jätti liitto, kun asian lopullinen ratkaiseminen neuvotte-
luteitse näin oli osoittautunut mahdottomaksi, kysymyksen Valtioneuvos-
ton ratkaistavaksi.

Helmikuun 4 pñä Sosiaaliministeriössä pidetyssä neuvottelussa
sosiaaliministeri Janhunen teki välitysehdotuksen, jonka mukaan alin

palkka rahtilaivoissa oli mk 11.200:- ja muut palkat nousivat keskimäärin 21.1 %. Samalla ilmoitti ministeri Janhunen, ~~xxxx~~ että mikäli liitto aikoo aloittaa työseisauksen helmik. 5 pnä, tulee Valtiovalta sen estämään pakkotoimenpitein.

Kun kysymys nyt oli enään vain 300:- markan suuruisesta määrästä alimmassa palkkaluokassa, ei työseisauksen aloittaminen tämän takia ja huomioonottaen silloisen ajankohdan, ollut tarkoituksenmukaista. Tämän vuoksi päätti liiton johtokunta myöhemmin samana päivänä suostua tehtyyn välitysehdotukseen, joten tämä erittäin vaikeaksi ja pitkäaikseksi venynyt palkkataistelu saatiin vihdoinkin päätökseen. Sopimus uusista palkoista allekirjoitettiin helmik. 6 pnä ja maksettiin ne takautuvasti sähköttäjille tammikuun 1 päivästä alkaen. Myöhemmin neuvoteltiin vielä työehtosopimuksen muista avoimiksi jääneistä kysymyksistä ja lopullisesti allekirjoitettiin uusi työehtosopimus huhtikuun 15 päivänä.

Uusien palkkasäännöstelymääräysten johdosta aloitettiin lokak. 15 päivänä palkkaneuvottelut kaikkien merenkulkijajärjestöjen ja S. Laivanvarustajain Yhdistyksen sekä Ålands Redarföreningin välillä. Useiden neuvottelujen jälkeen päästiin lokakuun 27 pnä yksimielisyyteen uusista palkoista, jotka maksetaan marraskuun 1 päivästä alkaen. Sopimuksen mukaan lakkaa sodanvaaralisän maksaminen eri korvauksena samasta päivästä alkaen, osan sodanvaaralisästä tullessa liitetyksi peruspalkkaan. Sodanvaaralisäsopimus oli varustajien taholta jo aikaisemmin irtisanottu. Peruspalkkoja koroitettiin n. 25 %:lla ja tulivat nämä koroitukset samansuuruiseksi kaikille eri merenkulkijajärjestöille. Alin palkka A-ryhmässä on uuden sopimuksen mukaan mk 14.300:- ja ylin mk 20.200:-, B-ryhmässä vastaavasti 14.700:- ja 20.600, sekä C-ryhmässä mk 15.400 ja 21.200:-.

Kun voimassa oleva työehtosopimus muilta osiltaan jäi vielä muuttumattomana voimaan ja kun siihen on katsottu eräissä ~~tapauksissa~~ kohdissa olevan syytä saada aikaan korjauksia, irtisanoi liitto työehtosopimuksen sekä Suomen Laivanvarustajain Yhdistyksen että Ålands Redarföreningin kanssa päättyväksi 31 päivänä tammikuuta 1948.

Sodanvaaralisäsopimukset.

Toimintä vuoden alussa oli voimassa maaliskuun 1 pnä 1946 hyväksytty väkyytty sodanvaaralisäsopimus, jonka mukaan sodanvaaralisää maksettiin Suomen rannikko- ja Pohjanlahden liikenteessä 20 % ja kaikkialla muualla 45 % lukuunottamatta Mustallamerellä ja Intian vesillä, joissa lisä oli 100 %. Tämä sodanvaaralisäsopimus oli voimassa marraskuun 1 päivään 1947 saakka, jolloin sodanvaaralisien maksaminen eri

korvauksena kokonaisuudessaan lakkasi, kuten jo aikaisemmin tuli mainituksi.

Liikenneilmailuradiosähköttäjien työehtosopimus.

Liikenneilmailussa oli toimintavuoden alussa voimassa huhtikuun 19 p:nä 1945 hyväksytty työehtosopimus lukuunottamatta palkkoja, jotka olivat 1.7.45 hyväksytyn koroituksen mukaiset.

Jp edellisen toimintavuoden lopussa ehdotti liitto Aero Oy:lle neuvotteluja uudesta työehtosopimuksesta. Aero Oy:n ollessa tällöin uudelleen järjestelyn alainen, viivästyi neuvottelujen alkaminen kuitenkin niin, että ensimmäinen neuvottelutilaisuus pidettiin vasta helmikuun 3 päivänä. Useiden eri neuvottelujen jälkeen päästiin palkkojen osalta sopimukseen 14 p:nä maaliskuuta ja muista työehtosopimuksen kohdista maaliskuun 24 päivänä. Kun Aero Oy:n kanssa hyväksytyt palkat joutuivat Hint- ja palkkaneuvoston vahvistettavaksi, ei sopimusta, joka oli hyväksytty voimaan taannehtivasti 1.1.47 alkaen, voitu vielä tällöin noudattaa. Palkkaneuvottelujen pitkistymisen vuoksi irtisanoutuivat kaikki lentoradiosähköttäjät 16.3.47 lähtien, mutta kun tätä ennen jo palkoista oli päästy sopimukseen Aero Oy:n kanssa, lykättiin irtisanoutumisen toteuttaminen Hint- ja palkkaneuvoston päätöksestä riippuvaiseksi.

Kun ratkaisu palkkauskysymyksessä edelleen viipyi, ilmoitti liitto 21.4.47 Hint- ja palkkaneuvostolle, että ellei Aero Oy:n ja liiton välillä sovittuja palkkoja vahvisteta viimeistään 25.4.47, lopettavat kaikki lentoradiosähköttäjät työnsä huhtikuun 26 päivästä alkaen.

Tämän johdosta pidettiin 24.4.47 ministeri Härmän puheenjohtolalla neuvottelutilaisuus, jossa olivat edustettuina kaikki asianomaiset. Tällöin ilmoitti ministeri Härmä Sosiaaliministeriön puolesta, ettei Hint- ja palkkaneuvostolle esitettyjä liiton ja Aero Oy:n välillä hyväksyttyjä palkkoja tulla vahvistamaan. Kun lentoradiosähköttäjien palkat olivat jo sodan aikana jääneet huomattavasti jälkeen, ei Hint- ja palkkaneuvoston esittämää koroitusehdotusta katsottu voitavan liiton puolelta hyväksyä. Tämän vuoksi kaikki lentoradiosähköttäjät irtisanoutuivat toimistaan toukokuun 10 päivästä alkaen.

Kun Sosiaaliministeriö toukokuun 2 päivänä lopullisesti vahvisti Hint- ja palkkaneuvoston tekemän päätöksen mukaiset palkat lentoradiosähköttäjille, näytti siltä, ettei työseisauksen alkaminen toukokuun 10 päivänä enää ollut mitenkään vältettävissä. Useiden neuvottelujen jälkeen löydettiin vihdoinkin toukokuun 9 päivänä molempia asia- puolia tyydyttävä ratkaisu, jonka mukaan aikaisemmat palvelusvuodet

otetaan määräprosentilla huomioon ikälisiä laskettaessa ja josta joh-
tuen asianomaiset tulevat heti pääsemään korkeampiin palkkausluokkiin.
Tämän sopimuksen perusteella saatiin vihdoin tämä niin sitkeäksi käy-
nyt palkkataistelu tyydyttävään ratkaisuun. Sopimus tuli voimaan
taannehtivasti 1.1.47 lähtien.

Marraskuun 7 päivänä aloitettiin Aero Oy:n kanssa jälleen palk-
kaneuvottelut viimeksi voimaantulleiden uusien palkkasäännöstelymää-
rysten johdosta. Neuvottelut jatkuvat.

Maaradioasemasähköttäjien palkat.

Toukokuun 31 p:nä päivätyssä, kaikkien Turun ilmailuviestias-
emalla toimivien radiosähköttäjien allekirjoittamassa kirjelmässä pyy-
dettiin liittoa ryhtymään toimenpiteisiin, että ilmailuviestiasemilla
tänä vuonna toimitettu palkkojen alennus yhdellä palkkausluokalla saa-
taisiin peruutetuksi ja että palkat koroitettaisiin vielä senkin jäl-
keen, koska niiden pienuuden vuoksi useita sähköttäjiä on jo eronnut
ja heidän tilalleen on alhaisten palkkojen vuoksi erittäin vaikeata
saada uusia päteviä sähköttäjiä. Lisäksi ilmoittivat kirjelmän alle-
kirjoittajat, että ellei palkka-asiaa saada viipymättä korjatuksi, he
tulevat lähiaikoina irtisanoutumaan toimistaan. Samalla pyydettiin
liittoa organisoimaan yhdenmukaisen toiminta asiassa kaikilla ilmailu-
viestiasemiilla.

Kun toisilta ilmailuviestiasemilta saapui liitolle vastaavan-
laisia ilmoituksia ja kun tilanne myös rannikkoradioasemilla alhaisis-
ta palkoista johtuneen sähköttäjäpulan vuoksi oli käynyt kestäättö-
mäksi - m.m. päiväystaikoja piti näillä asemilla sähköttäjien puutteen
vuoksi supistaa - lähetti liitto kesäkuun 6 päivänä sekä ilmailuvies-
tiaseemille että rannikkoradioasemille ohjeet samanaikaisesta irtisanou-
tumisesta 1.8.47, ellei palkka-asiaa sitä ennen saada järjestetyksi.

Kun kaikki eri ilmailuviestiasemilla toimivat radiosähköttäjät
ilmoittivat liitolle irtisanoutuvansa toimistaan 1.8.47 ellei heidän
palkkaustaan sitä ennen saada tyydyttävälle tasolle ja kun myöhemmin
saapui vastaavanlaisia irtisanoutumista koskevia ilmoituksia myös kai-
kilta rannikkoradioasemilta, ilmoitti liitto 9 p:nä heinäkuuta Valtio-
varainministeriölle lähettämässään laajasti perustellussa kirjelmäs-
sään tilanteesta sekä ehdotti, että kaikkien p.o. radioasemilla toimi-
vien radiosähköttäjien palkat koroitettaisiin kahdella palkkausluokal-
la. Tätä ehdotusta yhtyi myös Posti- ja lennätinhallitus kannattamaan.

Koska elokuun 1 päivään mennessä ei vaadittua palkkojen koroi-
tusta hyväksytty, irtisanoutuivat kaikki asianomaiset radiosähköttäjät
tällöin lukuunottamatta viittä eri rannikkoradioasemilla toimivaa.

Palkka-asian järjestäminen liiton ehdottamalla tavalla näytti tuottavan asianomaisille viranomaisille erittäin suuria vaikeuksia ja niinpä Valtiovarainministeriön palkkakomiteakin asettui kysymykseen nähdén kielteiselle kannalle.

Sen johdosta, että tapahtuneiden irtisanoutumisten johdosta olisi koko lentoliikenne pysähtynyt syyskuun 1 päivän~~ää~~ alkaen ja kun samanaikaisesti olisi myös merenkululle välttämätön toiminta kaikilla rannikkoradioasemilla täydellisesti lakannut, oli palkka-asia saatava tavalla tai toisella järjestys~~ks~~etyksi esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Niinpä sitten elokuun 15 päivänä asia saatiinkin tyydyttävään päätökseen siten, että kaikille asianomaisille luvattiin syyskuun 1 päivästä 1947 lähtien maksaa kahden palkkausluokan koroitusta vastaava summa toistaiseksi ja niin kauan, kunnes lopullisen palkkausluokkiin sijoittamisen kautta asia tulee vastaavalla tavalla järjestetyksi.

Jäänsärkijäradiosähköttäjien palkat.

Sen johdosta, että liiton aikaisemmat toimenpiteet jäänsärkijäradiosähköttäjien kohtuuttoman alhaisten palkkojen koroittamiseksi eivät olleet johtaneet tulokseen, irtisanoutuivat kaikki jäänsärkijäradiosähköttäjät liitolta saamiensa ohjeiden mukaisesti marraskuun 1 päivänä 1947 varauksella, että ellei heidän palkkojaan saada tyydyttävälle tasolle joulukuun 1 päivään 1947 mennessä, tulevat he tällöin jättämään toimipaikkansa. Vastaavanlaiset irtisanoutumiset toimitettiin tällöin myös jäänsärkijöiden päälliköiden, perämiesten ja kone-mestareiden taholta.

Merenkulkuhallituksessa asian johdosta käydyissä neuvotteluissa päästiin marraskuun 29 p:nä vihdoín periaatteelliseen sopimukseen palkkojen järjestelystä siten, että talvikautena maksetaan jäänsärkijäpäällystölle n.s. purjehdusrahaa, joka mukaanluettuna palkat tulevat vastaamaan kauppalaivoissa voimassa olevan työehtosopimuksen mukaisia palkkoja. Kun asian lopullisesti ratkaisusta päättää Valtioneuvosto, päätettiin irtisanoutumisaikaa lykätä kahdella viikolla joulukuun 15 päivään saakka.

Toimipaikkatilanne.

Vuoden alussa oli yli 1.600 br.rek.tonnin vetoisia aluksia, siis sellaisia joissa määräysten mukaan pitää olla radiosähköttäjä, yhteensä 71. Vapaina olevia laivaradiosähköttäjiä oli tällöin 46.

Kun purjehduskauden alakessa keväällä tilanne näytti vielä siltä, etteivät ainakaan kaikki tällöin vapaana olevat sähköttäjät voisi lähitulevaisuudessa saada laivatoimipaikkaa ja kun m.m. Ruotsis-

sa oli tällöin puutetta laivasähköttäjäistä, alkoi suomalaisia radio-sähköttäjiä siirtyä ulkolaisiin, etupäässä ruotsalaisiin aluksiin. Tätä siirtymistä on sitten jatkunut aivan viime aikoihin saakka, ulkolaisissa laivoissa toimivien suomalaisten sähköttäjiä lukumäärän ollessa toimintavuoden päättyessä 23. Toisaalta on kauppalaivastomme kasvu kuluneen kesän ja syksyn aikana ollut varsin huomattava. Radiolähetyslaitteilla varustettujen alusten lukumäärä on nimittäin nousut 34:llä, ollen nyt 115. Nämä syyt ovat puolestaan aiheuttaneet sen, että laivaradiosähköttäjäistä on aivan viime aikoina alkanut esiintyä jo puutetta, joskin tähän mennessä on sentään kaikki avoinna olleet laivatoimipaikat saatu täytetyiksi.

Kun useita maaradioasemilla toimineita radiosähköttäjiä on jälleen lähtenyt laivoihin, on se aiheuttanut vastaavasti puutetta myös näillä asemilla. Tosin eräitä muissa toimissa olevia entisiä laivasähköttäjiä on viime aikoina saatu laivatoimipaikkoihin, mutta mikäli laivaostot jatkuvat edelleen vaikka pienemmässäkin mittakaavassa, saattaa tilanne ennen uusien radiosähköttäjiä valmistumista ensi kevääseen mennessä muodostua erittäin vaikeaksi.

Sekä laiva- että myös maaradioasemilla avoinna olleet toimipaikat ovat eräitä harvoja poikkeuksia lukuunottamatt täytetyt liiton välityksellä.

Äänenkannattaja.

Liiton ja Suomen Radioamatööriliiton yhteistä äänenkannattajaa Radio OH:ta on toimintavuoden aikana julkaistu kuusi numeroa. Ensimmäinen näistä oli edellisen vuoden viimeinen numero 5-6. Tämän vuoden numeroista ovat ilmestyneet 1, 2, 3, 4 ja 5. Lehden vastaavana toimittajana on ollut Y.Luomanmäki SR:stä ja toimitussihteerinä K.S. Sainio SRAL:stä. Toimituskuntaan ovat SR:stä kuuluneet lisäksi A.Sinkkonen, O.Suomalainen ja E.Koivisto, sekä SRAL:stä K.Ahti, A.Häkkänen ja V.E.Kilpinen. Lehden ilmoitushankinnoista on huolehtinut Y.Luomanmäki ja tilauksista sekä taloudenhoidosta E.Koivisto. Liiton jäsenille on lehti lähetetty ilmaiseksi, ulkopuolisilta on tilausmaksu vuosikerralta ollut mk 100:- ja irtonumeroiden hinta mk 20:-.

Painatuskustannukset nousivat yhteensä mk:aan 67.785:-. Lehti ilmoituksista ja tilauksista saadut nettotulot huomioonottaen jäi painatuskustannusten loppusummaksi kummankin liiton osalle mk 15.708. Edellisen vuoden painatuskustannukset olivat SR:n osalta mk 7.024:65.

Joulukuun lopussa myönnä Kauppa- ja teollisuusministeriö sekä SR:lle että SRAL:lle yhteensä 4000 markan suuruisen apurahan Radio OH:n julkaisemista varten vuodeksi 1946.

dessa järjestettävillä radiosähköttäjäkursseilla kiinnitettäisiin opetuksessa huomiota radiotekniikan viimeisimpiin saavutuksiin, kuten varsinkin tutkalaitteisiin, jollaisen hankkimista kursseille opetusvälineeksi pidettiin erittäin tärkeänä.

Joulukuun 19 päivänä 1946 tekemällään päätöksellä on Valtioneuvosto nimittänyt liiton sihteerin Erkki Koiviston elokuun 8 päivänä v.1946 asetetun Merityökomitean jäseneksi, joten liitolla on ollut tilaisuus oman edustajansa kautta saada mielipiteensä esitetyksi Merityökomiteassa sen valmistaessa ehdotusta uudeksi asetukseksi merimiesten asunnoista aluksilla, miehitysasetuksiksi sekä työaikalaiksi.

Viime toukokuussa USA:ssa pidetyssä kansainvälisessä radiokonferenssissa oli SR edustettuna IFR:n konferenssissa olleen edustajan Mr. H.J. Perkins'in välityksellä.

Maaliskuun ²⁶~~25~~ päivänä Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle lähettämässään kirjelmässä ehdotti liitto, että Plh:n palveluksessa olevat viran tai toimen haltijat sekä ylimääräiset toimenhaltijat saisivat virka- tai vuosilomia oikeuttavaksi palvelusajaksi laskea hyväkseen sen ajan, jonka he ovat toimineet radiosähköttäjinä liikkuvalla aluksella. - Samana päivänä Valtiovarainministeriölle lähettämässään kirjelmässä ehdotti liitto, että vastaavissa tapauksissa saisivat radiosähköttäjät ikälisää laskettaessa huomioida koko laivaradiosähköttäjänä palvelun ajan.

Liiton ylimääräisessä kokouksessa helmikuun 23 päivänä kutsuttiin liiton monivuotinen puheenjohtaja hra Yrjö Luomanmäki liiton kuniajäseneksi.

Samassa kokouksessa hyväksyttiin lopullisesti vuosikokouksessa esitetyt muutokset liiton sääntöihin, jotka eivät kuitenkaan toimintavuoden loppuun mennessä ole ehtineet tulla virallisesti vahvistetuiksi. Uusien sääntöjen mukaan liiton toimintavuosi muuttuu kalenterivuodeksi, ja liiton vuosikokous tulee pidettäväksi helmikuun ensimmäisellä puoliskolla. Tänä vuonna oli vuosikokous kuitenkin, koska uudet sääntöt eivät vielä ole virallisesti hyväksytyt, järjestettävä entisten sääntöjen mukaan.

Lisäksi päätettiin ylimääräisessä liittokokouksessa eri keskusjärjestöihin liittymisestä seuraavaa:

SR liittyy Suomen Merenkulkijaliittoon, mikäli sellainen myöhemmin perustetaan. Ehdotukset Henkisen Työn Keskusliittoon tai Suomen Ammattiyhdistysten Keskusliittoon liittymisestä hylättiin kokonaan. Ehdotus Suomen Teknillisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliittoon liittymisestä lykättiin seuraavaan vuosikokoukseen, johon mennessä otetaan tarkemmin selvää liittymisehdoista ja erikoisesti SR:n omatoimi-

misuuden säilyttämismahdollisuuksien selville saamiseksi STTK:n jäsenjärjestönä.

Maaliskuun 28 päivänä päivätyssä kirjelmässä ilmoitti IFR suunnitellusta kansainvälisen laivanpäälystöliiton lakkauttamisesta aktiivisesti toimivana järjestönä. Samalla esitettiin harkittavaksi kysymys IFR:n tai sen jäsenjärjestöjen liittymisestä kansainväliseen kuljetustyöntekijäin liittoon, ITF:ään. SR:n taholta päätettiin kysymyksen suhteen jäädä toistaiseksi odottavalle kannalle.

Vastaukseksi liiton 26/3-47 Valtiovarainministeriölle lähettämään kirjelmään ilmoitti ministeriö 17 p:nä huhtikuuta päivätyssä kirjelmässään liitolle, ettei ministeriö palkkausasetuksen 6 §:n 4 momentin säännöksen nojalla voi yleisellä määräyksellä myöntää kaikille Posti- ja lennätinlaitoksessa palveleville oikeutta ikälisään nähden lukea hyväkseen laivapalvelusaikaa, mutta että ministeriö voi kussakin yksityistapauksessa tehdyn hakemuksen johdosta oikeuttaa, jos se harkitaan kohtuulliseksi, viran tai toimen haltijan lukemaan hyväkseen ikälisää laskettaessa enintään kahdeksan vuotta siitä ajasta, minkä hän p.o. palveluksessa on ollut. Ylimääräisen toimen haltijoille ei mainittua oikeutta voida myöntää, koska valtion ylimääräisistä toimista 19 p:nä tammikuuta 1943 annetussa asetuksessa ei ole palkkausasetuksen 6 §:n 4 momenttia vastaavaa säännöstä.

Huhtikuun 10 p:nä Ulkoasiainministeriölle lähetetyssä, SR:n, S.Konemestariliiton ja S.Merimies-Unionin yhteisesti allekirjoittamassa kirjelmässä ehdotettiin, että Suomi lähettäisi professori Ylöstalon lisäksi Yhdysvalloissa toukokuussa alkavaan kansainväliseen radiokonferenssiin ainakin yhden kauppamerenkulun radiotoimintaan perehtyneen asiantuntijaedustajan Plh:sta. - Huhtikuun 22 p:nä liitolle lähettämässään kirjelmässä ilmoitti ministeriö~~X~~ saaneensa asiasta Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön lausunnon, jossa ehdotukseen nähden pääasiassa valuuttavaikeuksien vuoksi asetutaan kielteiselle kannalle ja jonka vuoksi Ulkoasiainministeriö ei katsonut asian antavan aihetta enempiin toimenpiteisiin.

Toukokuun 2 p:nä PlH:lle lähettämässään kirjelmässä kiinnitti SR jälleen Plh:n huomiota siihen epäkohtaan, että melkein kaikki rannikko- ja ilmailuviestiasemilla olevat radiosähköttäjien virat pidetään jatkuvasti ylimääräisinä huolimatta siitä, että ne ovat katsottavat vakinaisluontoisiksi. Samalla ^{ehdo} ~~esitettiin~~ ^{esitettiin}, että Posti- ja lennätinhallitus tulo- ja menoarvioehdotuksessaan v:ksi 1948 esittäisi näiden toimien vakinaistamista v.1948 alusta.

Toukokuun 2 päivänä 1947 lähetti liitto Sosiaaliministeriölle

sen pyytämän lausunnon joka koski internoimisajan rinnastamista asepalvelusaikaan virkavuosien laskemiseen nähden. Lausunnossaan ehdotti liitto, että aika, jonka suomalaisella aluksella palvelleet radiosähköttäjä viime sotien johdosta on ollut internoituna ulkomaille, on rinnastettava liiton ja varustajayhdistysten välillä tehdyn työehtosopimuksen 1 §:n d) kohdassa mainittuun asepalvelukseen.

Liiton saaman tiedon mukaan oli Plh huhtikuun 18 pnä Kulklaitosten ja yleisten töiden ministeriölle lähettänyt ehdotuksen eräiden ylimääräisten tointen haltijain palkkausluokkiin sijoittamiseksi, sekä ilmoittanut ennen sijoitusten suorittamista kuulleensa asianomaisia viran tai toimen haltijain järjestöjä. M.m. oli ehdotuksessa tehty esitys ylimääräisen 1 pl. ekspeditöörin sijoittamisesta 24 palkkausluokkaan, mutta jätetty ylim. 1 pl. ensimmäisen asemapäivystäjän toimi edelleen 23 palkkausluokkaan, vaikka nämä toimet nykyisinkin ovat samassa palkkausluokassa ja toisiinsa rinnastettavissa.

Kun posti- ja lennätinhallitus ei kuitenkaan ollut ennen yllämainitun ehdotuksensa lähettämistä kuullut asiassa SR:ää, ja kun mainitussa ehdotuksessa ei oltu poistettu palkkausluokkiin sijoittamisessa vallinneita epäkohtia SR:n jäsenten osalta, ehdotti liitto toukokuun 10 pnä Kulklaitosten ja yleisten töiden ministeriölle lähettämässään kirjelmässä, edellämainittuihin seikkoihin viitaten, että tässä vaiheessa olisi ainakin ylim. 1. palkkausluokan ensimmäisen asemapäivystäjän toimi sijoitettava 24. palkkausluokkaan, eli samaan palkkausluokkaan kuin siihen verrattava 1. palkkausluokan ekspeditöörin toimi. Samalla lähetti SR ministeriölle jäljennöksen Eduskunnan valtiovarainministeriön valiokunnan palkkajaostolle 17.3.47 lähettämästään kirjelmästä, jossa oli esitetty kaikki ne epäkohdat jotka nykyisin vallitsevat radiosähköttäjä palkkausluokkiin sijoittamisessa, sekä ehdotukset näiden epäkohtien poistamiseksi.

Kun laivaradiosähköttäjistä samoinkuin maaradioasemillakin halukkaista sähköttäjistä alkoi kesäkuun loppupuolella esiintyä jo puutetta, tiedusteli liitto heinäkuun 11 päivänä lähettämässään kiertokirjeessä väliaiksisissa ja vakinaisissa toimipaikoissa olevilta jäseniltään, olisivatko he tilaisuudessa heti tai myöhemmin vastaanottamaan laivaradiosähköttäjän toimen. Kun kyselyn tuloksista selvisi, että ainoastaan muutamat sähköttäjä olivat halukkaita laivoihin ja että ainoastaan yksi oli halukas maaradioasemille, ~~liitto~~ ehdotti liitto elokuun 1 pnä Posti- ja lennätinhallitukselle lähettämässään kirjelmässä uusien radiosähköttäjäkurssien aloittamista mahdollisimman pian. - Kuten tunnettua, alkoivat uudet radiosähköttäjäkurssit lokakuun 16 päivänä.

Elokuun 1 pnä Posti- ja lennätinhallitukselle lähettämässään kirjelmässä ehdotti liitto, että 1) kullekin rannikkoradioasemalle perustettaisiin uusi, korkeammassa palkkausluokassa oleva virak, joka vastaisi ilmailuviestiasemilla olevaa viestijohtajan virkaa, 2) että kaikki maaradioasemilla olevat ylimääräiset toimet vakinaistettaisiin viimeistään vuonna 1948 alusta, jollaisen esityksen liitto jo aikaisemminkin on Plh:lle tehnyt, 3) että rannikkoradioasemilla olevat konemestarien virat, joiden haltijat toimivat radiosähköttäjätehtävissä, muutettaisiin asemanpäivystäjän viroiksi ja 4) että tilapäispalkkiolla jatkuvassa työsuhteessa nykyisin toimivien radiosähköttäjien palvelussuhde järjestettäisiin vakinaiselle kannalle.

Elokuun 5 pnä päivätyssä kirjelmässään pyysi Merenkulkuhallitus liitolta alausuntoa ihmishengen turvaamista merellä koskevan kansainvälisen sopimuksen tarkistusta koskevasta muistiosta, joka tullaan käsittelemään Lontoossa 16 pnä huhtikuuta 1948 pidettävässä konferenssissa. Pyydetty lausunto annettiin 12.8.47.

Elokuun 12 pnä Suomen Pankille lähetetyssä, kaikkien merenkulkijajärjestöjen allekirjoittamassa kirjelmässä ehdotettiin nykyisin voimassa olevien, merenkulkijoille epäoikeudenmukaisten valuuttamääräysten muuttamista.

Valtioneuvotolle 12.8.47 lähetetyssä, kaikkien merenkulkijajärjestöjen yhteisessä kirjelmässä ehdotettiin, että varustamoiden sotavakuutusmaksuista ~~KKK~~ muodostuneesta rahastosta, joka on Valtion tapaturmatoimiston alainen, maksettaisiin kertakaikkinen ja varallisuussuhteista riippumaton korvaussumma kaikille sodassa henkensä menettäneiden merenkulkijain omaisille.

Sen johdosta, että Kansanhuoltoministeriö vasta 15.9.47 päivätyssä kirjelmässään liitolle ilmoitti vahvistaneensa radio OH:lle vuodeksi 1947 tarvittavan paperimäärän 180 kg:ksi ja sivuluvuksi 52, anoi liitto yhdessä SRAL:n kanssa 19.10.47 päivätyssä kirjelmässään oikeutta saada korottaa Radio OH:n sivulukumäärän 92:ksi. Lokakuun 16 pnä saapuneessa kirjelmässä ilmoitti Kansanhuoltoministeriö hyväksyneensä anomuksen.

Syyskuun 2 pnä pidetyssä kaikkien päällystöjärjestöjen yhteisessä neuvottelutilaisuudessa harkittiin alustavasti osakeyhtiön perustamista morsesähkötyksellä lähetettävän uutispalvelun järjestämistä varten niille suomalaisille merimiehille, jotka purjehtivat ulkomaan vesillä. Asiaa valmistellaan edelleen.

Kun rannikkoradioasemilla toimivien radiosähköttäjien palkkoja koroitettiin viime syyskuun 1 päivästä lähtien kahdella palkkausluo-

kalla, jäivät Helsingin radioaseman radiokeskuksessa 1 pl:n ekspeditöörin virassa toimivat kansainväliset radiosähköttäjät ilman vastaavaa koroitusta. Marraskuun 19 pnä Posti- ja lennätinhallitukselle lähettämässään kirjelmässä ehdotti SR radiokeskuksen ekspeditöörin palk~~an~~^{kojen} koroittamista yhdellä ja saman keskuksen kontrollöörin palkan koroittamista kahdella palkkausluokalla.

Kirjeenvaihto.

Saapuneiden kirjeiden lukumäärä on kuluneen toimintavuoden aikana noussut 591 vastaten edellisenä vuotena 521 ja lähetettyjen kirjeiden lukumäärä 2039, niiden lukumäärän ollessa viime vuonna 1743, eli yhteensä 2630. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 366.

Kokoukset.

Liiton ylimääräinen kokous pidettiin helmikuun 23 päivänä. Johtokunta on toimintavuoden aikana kokoontunut 9 kertaa seuraavina aikoina: 28/12-46, 12/1, 31/1, 18/2, 18/4, 28/5, 22/8, 30/10 ja 27/11 1947.

Näiden lisäksi on liitto ollut edustettuna lukuisissa Valtion viranomaisten, eri yhdistysten ja merenkulkijajärjestöjen kanssa pidetyissä neuvottelutilaisuuksissa.

Liiton toimisto on ollut sihteerin asunnon yhteydessä Helsingissä Kapteenink. 24 ja on siellä vuoden mittaan käynyt runsaasti liiton jäseniä sekä toimipaikkoja koskevien että muiden erilaisten asioiden vuoksi.

Liiton johtokunnan varsinaisina jäseninä ovat olleet: puheenjohtajana Martti Tuhkanen, varapuheenjohtajana Torsti Virta ja sihteerinä Erkki Koivisto, sekä varajäseninä: Gunnar Ertomaa, Harald Lindblad, Tauno Pohjola, Veikko Saarman ja Kosti Uotila.

Ylläolevassa on vain pääpiirteissään tuotu esille liiton toiminnan eri haarat ja tapahtumat kuluneen vuoden aikana, koska yksityiskohtaisempaan selontekoon ei näissä puitteissa ole mahdollisuuksia. Vallitsevasta ajasta johtuen ovat palkkan~~neuvottelut~~, niin laivoissa ja liikenneilmailussa, kuin myös maaradioasemillakin toimivien jäsenten puolesta, olleet keskeisimmällä sijalla liiton ~~menip~~ yhä monipuolisemmaksi laajentuneessa toiminnassa.

Helsingissä, marraskuun 30 päivänä 1947.

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y:n johtokunnan
puolesta:

Erkki Koivisto.
siht.